

KEBERKESANAN PEMBELAJARAN KOPERATIF TERHADAP PENCAPAIAN DAN MOTIVASI MURID SEKOLAH MENENGAH DALAM PEMBELAJARAN BAHASA MELAYU

*(The Effectiveness of Cooperative Learning Towards Achievement and Students
Motivation Secondary School in Malay Language Learning)*

BHAVANI SOMASUNDRAM
Kementerian Pendidikan Malaysia
bhavani1281@gmail.com

ZAMRI MAHAMOD
Universiti Kebangsaan Malaysia
d-zam@ukm.edu.my

Diserah pada:
13 Mei 2016

Diterima pada:
19 Mac 2017

Koresponden:
bhavani1281@gmail.com

Abstrak: Kajian ini bertujuan untuk mengkaji keberkesanan pembelajaran koperatif terhadap pencapaian dan motivasi murid dalam pembelajaran Bahasa Melayu di sebuah sekolah menengah di daerah Petaling Perdana, Selangor. Kajian ini menggunakan kaedah tinjauan kuasi eksperimen yang terdiri daripada dua kumpulan responden yang masing-masing terdiri daripada 30 orang murid daripada kumpulan kawalan dan kumpulan eksperimen. Borang kaji selidik digunakan bagi mendapatkan data untuk motivasi dan persepsi murid mengenai pembelajaran koperatif. Ujian pra untuk menguji pencapaian murid sebelum rawatan diberikan dan ujian pos untuk menguji keberkesanan rawatan yang diberikan. Data dianalisis menggunakan *Statistical Package For Social Science* (SPSS) versi 21 untuk pemerihalan data deskriptif dan inferensi. Dapatan kajian menunjukkan bahawa nilai purata min bagi pencapaian murid dalam ujian pra untuk kumpulan eksperimen (min = 3.716) dan kumpulan kawalan (min = 3.350) berada pada tahap yang sederhana tinggi. Bagi ujian pasca bagi kumpulan eksperimen (min = 4.600) menunjukkan pada tahap yang tinggi, manakala kumpulan kawalan (min = 2.916) berada pada tahap yang sederhana rendah. Bagi motivasi murid setelah ujian pos, purata min kumpulan eksperimen (min = 3.541) dan kumpulan kawalan (min = 3.476) berada pada tahap sederhana tinggi. Motivasi murid menunjukkan perbezaan min yang signifikan terhadap Bahasa Melayu antara kumpulan koperatif dan kumpulan tradisional. Dapatan kajian turut menunjukkan bahawa persepsi murid kumpulan eksperimen terhadap pembelajaran koperatif berada pada tahap yang sederhana tinggi (min = 3.326). Murid-murid memberikan respons yang positif terhadap keberkesanan pembelajaran koperatif di sekolah. Dengan kata lain, pendekatan koperatif dapat meningkatkan pencapaian dan motivasi murid di samping membantu guru menjalankan pengajaran koperatif dalam mata pelajaran Bahasa Melayu.

Kata kunci: Pembelajaran koperatif, pencapaian murid, motivasi murid, pembelajaran Bahasa Melayu

Abstract: This study is a study that examines the effectiveness of cooperative learning towards achievement and students motivation in learning the Malay language in one of the secondary school in Petaling Perdana District of Selangor. This study employs a quasi-experimental study consisting of two respondent groups, 30 students for control group and 30 students for treatment group. Questionnaire was set as the main instruments to collect data from the sample regarding motivation and students perception towards cooperative learning. Pre-test was conducted to test the students achievement before treatment was administered and post-test later to test the efficiency of a given treatment. The data was analysed using *Statistical Package for Science Social* (SPSS Version 21) to analysed descriptive and inferensi data. The findings show that the average mean for students perception in pre-test for treatment group was (mean = 3.716) and control group was (mean = 3.350) where the two groups are at medium level. For post-test (mean = 4.600) for treatment group are at high level while (mean = 2.916) for control group are at medium low. Students motivation after post-test, show average mean treatment group is (mean = 3.541) and control group is (mean = 3.471). Students motivation showed a significant means differences towards Malay language between cooperative group and a traditional group. Besides, the findings also showed that students perception from treatment group towards cooperative learning with (mean = 3.326) are at medium high level. Result of the study indicated that students given a positive respond towards the effectiveness of cooperative learning in schools. Thus, the result of this study is important to see the effectiveness of cooperative learning to improve achievement and students motivation. This will also will give useful information to prior party such as ministry of Malaysian's Education (KPM) to assist the teachers to conduct a cooperative teaching especially in Malay language subject.

Keywords: Cooperative learning, students achievement, students motivation, Malay language learning school, school based assessment, Malay language

PENGENALAN

Pendidikan di sekolah Malaysia pada asalnya bermatlamat untuk menjalankan pembelajaran dan pemudah cara (PdPc) yang berkesan. Oleh hal yang demikian, kewujudan Falsafah Pendidikan Kebangsaan (FPK) juga menghubungkan tujuan di atas. Kerajaan Persekutuan di Malaysia telah mewujudkan satu tunjang pendidikan yang perlu diberikan perhatian oleh warga pendidik. FPK sebagai langkah awal transformasi negara di Malaysia. Mengikut FPK menurut Choong (2009), pendidikan di Malaysia adalah suatu usaha yang berterusan ke arah memperkembang lagi potensi individu secara menyeluruh dan bersepadu untuk mewujudkan insan yang seimbang dan harmonis dari segi intelek, rohani, emosi dan jasmani berdasarkan kepercayaan dan kepatuhan kepada Tuhan. Usaha ini adalah bagi melahirkan rakyat Malaysia yang berilmu pengetahuan, berketerampilan, berakhlak mulia, bertanggungjawab dan berkeupayaan mencapai kesejahteraan diri serta memberi sumbangan terhadap keharmonian dan kemakmuran masyarakat dan negara.

Dalam menghadapi pendidikan global dan merealisasikan FPK, serta memperkasa sekolah-sekolah kebangsaan di Malaysia melalui Pelan Induk Pembangunan Pendidikan Malaysia (PIPP) 2006-2010, Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) telah mengambil langkah-langkah yang proaktif. Seseorang guru seharusnya bertanggungjawab dalam meningkatkan prestasi murid dan melahirkan murid sebagai modal insan kelas pertama pada masa hadapan. Oleh itu, strategi dan kaedah pengajaran hendaklah dipelbagaikan oleh guru secara kreatif dan inovatif semasa sesi PdPc dijalankan di bilik darjah. Sudah tentu pembelajaran dikatakan berjalan lancar, menarik dan efektif kepada murid, sekiranya kaedah pengajaran yang pelbagai dan bersesuaian dengan isi pelajaran serta mengikut keperluan dan kemampuan murid dilaksanakan oleh guru (Mohamad Johdi, 2007).

Asas kepada pembentukan Falsafah Pendidikan Bahasa (FPB) adalah melalui FPK yang perlu diserapkan kepada semua peringkat. Aktiviti atau program yang dijalankan atas nama pendidikan perlulah mengikut kandungan yang terdapat dalam FPK, iaitu berteraskan Jasmani, Emosi, Rohani dan Intelek (JERI). Menurut Mohd

Rashid dan Abu Hassan (2010), konsep JERI merupakan tunggak penting supaya prinsip asas Teori Falsafah Bahasa disatukan dengan kaedah pembelajaran bahasa yang pelbagai dan efektif. Tambahan mereka, pembangunan JERI melalui bahasa dengan kaedah pengajaran adalah asas daripada kemahiran kognitif, efektif dan psikomotor. Sehubungan itu, guru yang menghayati akan kandungan FPK akan sentiasa mengambil inisiatif untuk mengubah sikap peribadinya secara positif dengan pandangan dan isi pengajaran dalam menjayakan tugasnya.

Guru melalui penghayatan FPK akan mengubah teknik serta strategi pengajaran yang berorientasikan untuk membentuk dan melahirkan insan yang memenuhi keperluan tunjang FPK iaitu JERI untuk memastikan PdPc menjadi lebih berkesan dan menarik. Semua guru diharapkan supaya memilih kaedah dan strategi PdPc yang sesuai dalam pengaplikasian dalam proses PdPc. Berikutan itu, kecemerlangan dalam pencapaian membantu murid bukan sahaja dalam bidang akademik, malah membantu murid mengharungi kehidupan seharian dengan jayanya.

Dalam pada itu, Falsafah Pendidikan Kebangsaan dapat melahirkan insan yang harmonis dan seimbang serta seterusnya dapat merealisasikan Wawasan 2020. Setiap murid menggunakan cara yang berbeza untuk belajar. Namun, dengan mengaplikasikan pelbagai kaedah atau strategi akan dapat meningkatkan pengetahuan dan pemahaman mereka dalam proses pembelajaran. Pendekatan dan kaedah pengajaran yang digunakan oleh seseorang pendidik, sudah tentunya akan mempengaruhi cara murid itu belajar.

Murid diandaikan dapat menerima sekurang-kurangnya satu daripada kaedah yang dilaksanakan. Hal ini demikian kerana, jika guru hanya menggunakan satu kaedah pengajaran sahaja, murid akan menjadi bosan. Menurut Robiah (2000), terdapat murid yang mempersoalkan kualiti pengajar kerana kualiti pengajaran mereka membosankan dan tidak menarik. Selain itu, terdapat juga guru yang hanya menggunakan kaedah *chalk and talk* dalam PdPc tanpa berusaha mempelbagaikan kaedah pengajaran mengikut kumpulan murid yang berbeza mengikut tahap murid seseorang. Hakikatnya, murid mempunyai gaya belajar yang berlainan. Corak PdPc juga perlu berubah seiring

dengan peredaran masa dan zaman. Oleh itu, kreativiti guru amat diperlukan agar dapat menggunakan pendekatan pengajaran yang fleksibel dan berkesan.

Pihak KPM sendiri menggalakkan para guru untuk melaksanakan suatu kaedah baharu seperti yang telah diaplikasikan di negara-negara Barat dan telah terbukti kejayaannya. Namun, perlu ditingkatkan dalam keghairahan membuat pelbagai reformasi pendidikan, KPM diingat agar tidak mengabaikan kualiti pendidikan anak-anak pewaris generasi masa hadapan negara. Hal ini bermakna sudah tentu kualiti PdPc perlu diberi penekanan sebagai salah satu kualiti untuk menghasilkan modal insan yang berkualiti. Kualiti PdPc ini perlu diberi perhatian yang serius, terutamanya dalam kalangan pendidik guru dan penggubal kurikulum dalam menangani kepelbagaian masalah dan cabaran pendidikan pada masa ini.

Akhir kata, pendidikan ialah alat ampuh dan berkesan dalam melahirkan insan murid yang berkualiti dari segi sahsiah dan akademik. Setiap guru termasuk guru Bahasa Melayu perlu mempelbagaikan kaedah pengajarannya bagi mencapai tujuan tersebut. Pendekatan tradisional seperti kaedah kuliah, penerangan atau *chalk and talk* perlu dibuang. Guru-guru baharu BM khususnya dan guru berpengalaman lain amnya perlu menggunakan kaedah, pendekatan, teknik, strategi PdPc terkini. Sukatan Bahasa Melayu KBSM (2011) dan Sukatan Bahasa Melayu KBSM Sekolah Bestari (2011) memberi penekanan pelbagai kaedah atau pendekatan pengajaran terkini. Salah satu daripadanya adalah melalui pendekatan pembelajaran koperatif.

Dengan kata lain, pembelajaran koperatif merupakan salah satu daripada teknik pengajaran moden. Pembelajaran ini secara langsungnya dapat meningkatkan pemahaman murid, menggalakkan kemahiran berfikir secara kreatif dan kritis, meningkatkan pencapaian dan motivasi murid serta juga meningkatkan secara berterusan akan sesuatu pengetahuan kepada murid. Keseluruhannya, pembelajaran koperatif telah meningkatkan motivasi murid sekali gus berjaya menggalakkan senario pembelajaran yang aktif di bilik darjah.

PERNYATAAN MASALAH

Pembelajaran di dalam bilik darjah yang sering kali diganggu oleh murid dikatakan sebagai murid-murid yang mempunyai masalah disiplin. Perlakuan murid yang sebegitu memang dikaitkan dengan pelbagai sebab. Antara faktor yang menyebabkan murid ini bersikap sedemikian kerana disebabkan kesedaran yang kurang tentang nilai-nilai murni seperti hormat-menghormati dan bertanggungjawab. Penyebab utama masalah di dalam bilik darjah ialah kurangnya motivasi terhadap pengajaran guru. Sikap seperti ini menjadi kebiasaan dalam kalangan murid aliran perdana di Malaysia. Murid-murid ini rata-rata lemah sedikit dan banyak memerlukan kesabaran untuk mendidik mereka berbanding dengan murid-murid aliran tinggi.

Pembelajaran koperatif dapat meningkatkan pembelajaran secara umumnya kerana mempunyai dasar-dasar atau prinsip-prinsip yang khusus. Di samping itu, pembelajaran koperatif mampu diajar melalui penerapan nilai-nilai murni seperti hormat-menghormati, bertanggungjawab dan kemahiran-kemahiran sosial yang berguna dan efektif kepada murid. Melalui pembelajaran koperatif, kesedaran dapat dikukuhkan oleh guru melalui penerapan nilai hormat dan bertanggungjawab dalam diri murid. Hal ini dapat disemaikan dalam pengajaran guru sekiranya guru mengajar nilai-nilai ini ketika pembelajaran koperatif berlaku dalam bilik darjah.

Misalnya, setiap ahli kumpulan dapat mempraktikkan nilai hormat dengan mendengar pandangan atau idea rakan mereka tanpa membuat sebarang gangguan, atau pengadilan. Nilai hormat juga dapat diterapkan sekiranya murid menunggu giliran mereka untuk mengemukakan pandangan mereka tanpa mencelah rakan mereka. Nilai hormat juga dapat diperlihatkan melalui reaksi muka atau pergerakan yang positif ketika mendengar pendapat rakan.

Dalam pembelajaran koperatif nilai bertanggungjawab boleh dilihat apabila murid berpegang kepada prinsip '*we sink or swim together*'. Hal ini bermaksud, murid-murid dalam sesuatu kumpulan seharusnya mengamalkan nilai kerjasama dan bertanggungjawab dalam memberi bantuan kepada ahli kumpulan mereka supaya mereka sama-sama memahami konsep yang dipelajari, dan saling membantu rakan yang dipilih untuk mewakili kumpulan dalam memberikan

jawapan dalam pembentangan mereka. Nilai bertanggungjawab melalui aktiviti-aktiviti yang diinginkan oleh setiap ahli kumpulan juga terserlah terutamanya apabila tugas yang diberikan kepada kumpulan itu berpegang kepada peranan khusus untuk melaksanakan sesuatu dengan sebaik mungkin secara bekerjasama.

Selain itu, murid akan terlibat secara aktif dalam pembelajaran koperatif apabila penglibatan murid mempunyai motivasi tersendiri untuk belajar. Pembelajaran koperatif melalui pelbagai strategi dapat membantu murid mempunyai nilai bertanggungjawab terhadap pembelajaran mereka sendiri dan guru berperanan sebagai pembimbing. Strategi pembelajaran koperatif yang mewujudkan pelbagai aktiviti yang menarik membantu murid tertumpu kepada pembelajaran. Hal ini juga akan mengelakkan murid melakukan pelbagai gangguan di bilik darjah (Zamri et al. 2015).

Menurut Johnson and Johnson (1989; dipetik daripada Panitz, 1998), kebaikan pembelajaran koperatif yang utama adalah untuk meningkatkan kepercayaan dan keyakinan diri murid serta menimbulkan motivasi untuk penglibatan aktif dalam proses pembelajaran. Dengan wujudnya motivasi sedemikian, murid akan lebih tertumpu dalam pembelajaran sama ada motivasi intrinsik mahupun ekstrinsik. Hal ini sekali gus dapat membantu mengurangkan masalah gangguan atau *'off-task behaviours'* dalam pembelajaran.

Berdasarkan teori behaviouris Skinner, pemberian ganjaran yang setimpal meningkatkan motivasi seseorang. Para behaviouris percaya bahawa untuk menggalakkan kerjasama murid dalam kumpulannya, sokongan positif atau *positive reinforcement* perlu dilakukan, dengan memberi ganjaran atau hadiah. Dalam pembelajaran koperatif, ganjaran ekstrinsik perlu digalakkan oleh guru dalam proses PdPc sama ada melalui pujian atau hadiah. Selain itu, ganjaran intrinsik dapat diraih dalam pembelajaran koperatif apabila sesuatu kumpulan mendapat kepuasan dalam kerjasama kumpulan menghasilkan suatu tugas yang membanggakan dan berfaedah kepada semua. Hal ini sudah tentunya menggalakkan murid untuk mencapai hasil yang terbaik dalam apa sahaja yang dilakukan.

Kesedaran tentang potensi pembelajaran koperatif melalui kajian ini, dapat diharapkan menjadi suatu kaedah yang berkesan. Diharapkan

juga melalui kajian ini agar memberikan suatu suntikan semangat kepada para murid supaya berinteraksi melalui pembelajaran koperatif dan menimbulkan pembelajaran yang seronokserta membantu PdPc menjadi lebih bermakna dan menarik.

Di kebanyakan sekolah menengah mahupun di dalam bengkel atau di dalam bilik darjah pembelajaran koperatif telah lama diperkenalkan. Namun, murid yang terlibat dalam pembelajaran koperatif masih kurang terserlah berbanding kaedah pembelajaran yang lain. Hal ini adalah kerana mereka masih lagi mengamalkan pembelajaran berpusatkan guru. Dalam keadaan ini, guru masih menjadi sumber rujukan untuk mendapatkan segala jenis bantuan dan maklumat. Walaupun, kaedah pengajaran tradisional ini mempunyai kelebihan yang tersendiri seperti menjimatkan masa guru dan keadaan kelas terkawal, namun kekurangan dalam teknik ini nyata gagal dalam menyentuh aspek kuasa PdPc secara koperatif.

Bagi mengatasi permasalahan yang timbul, kaedah lain perlu dilakukan dalam pembelajaran koperatif bagi meningkatkan tahap penglibatan pelajar dan perlu mengubah persepsi murid terhadap pembelajaran koperatif. Penggunaan kaedah pemusatan guru dalam pembelajaran mereka perlu dikurangkan dalam PdPc mata pelajaran Bahasa Melayu supaya murid menjadi fokus utama (Zamri 2014).

Pembelajaran koperatif adalah satu cara yang terbaik untuk digunakan (Zamri 2014). Hal ini dinyatakan berdasarkan kajian dan pengalaman sendiri setelah pakar pendidikan mengenal pasti bahawa pembelajaran koperatif merupakan satu prosedur kerja yang efektif dalam apa jua bidang pembelajaran. Menurut Burton (1987), murid-murid dapat mengikuti pembelajaran dengan lebih baik melalui pembelajaran koperatif berbanding kaedah *chalk and talk*. Didapati mereka menggemari pembelajaran koperatif kerana tahap pemahaman dan pencapaian mereka meningkat di samping kemahiran sosial dan intelektual juga turut meningkat. Interaksi sesama murid menjadi ciri utama pembelajaran koperatif dalam kajian-kajian lepas dan mampu meningkatkan pencapaian murid (Zamri 2014, Zamri et al. 2015).

Walau bagaimanapun, kajian pelaksanaan pembelajaran koperatif belum begitu luas dalam mata pelajaran Bahasa Melayu di Malaysia. Maka

kajian ini penting untuk menentukan sejauh mana penglibatan murid dalam pembelajaran koperatif di sekolah menengah. Penglibatan diukur melalui kesan pencapaian dan tahap motivasi murid dalam pembelajaran koperatif di sekolah.

Slavin (2011) mengatakan bahawa kaedah pembelajaran koperatif secara keseluruhannya memerlukan kerjasama murid dalam proses belajar dan mereka bertanggungjawab ke atas pembelajaran rakan-rakan sepasukan mereka selain daripada pembelajaran mereka sendiri. Kaedah ini tertumpu kepada penggunaan matlamat pasukan dan kejayaan pasukan. Hal ini cuma boleh dicapai sekiranya semua ahli dalam pasukan mempelajari objektif yang diajar. Dalam pada itu, pembelajaran melalui strategi ini dalam beberapa kajian mendapati bahawa pembelajaran melalui ini dapat menggalakkan murid mendapat pencapaian yang terbaik dalam sesuatu mata pelajaran.

Namun, kebanyakan guru kurang memberi perhatian kepada kaedah pengajaran yang pelbagai kerana terlalu menumpukan kepada usaha untuk menghabiskan sukatan pelajaran dan penguasaan teknik menjawab soalan peperiksaan. Hal ini disokong oleh kajian Zamri dan Jamaludin (2002) mendapati bahawa perkembangan pengajaran yang menerapkan pengajaran yang pelbagai dalam bilik darjah masih berada pada tahap yang kurang menggalakkan. Pengajaran bukanlah sebagai suatu teknik yang statik semata tetapi seharusnya menggunakan kaedah pengajaran yang pelbagai mengikut peredaran zaman. Hal ini turut ditekankan dalam kajian Zamri dan Nor Razah (2011), yang menyatakan bahawa dalam konteks PdPc. Pembelajaran koperatif berupaya menggalakkan interaksi guru dan murid secara berkesan. Hal ini menggalakkan murid mengasah kemahiran sosial yang tinggi, mengurangkan sikap mementingkan diri dan memahami isi kandungan pelajaran secara mendalam (Hamidah 2008).

Walaupun pembelajaran koperatif menimbulkan keresahan kepada ibu bapa yang dikhuatirkan kecairan pembelajaran apabila murid yang cerdas berada di dalam kumpulan yang kurang cerdas, tetapi mengikut Slavin (1991) ia akan memberi faedah kepada golongan yang berbeza kebolehan yang belajar dalam satu kumpulan. Kajian menunjukkan pembelajaran koperatif boleh meningkatkan pencapaian dan kemahiran kognitif murid.

Jika dijalankan dengan sempurna, setiap murid mempunyai tanggung-jawab untuk mahir sesuatu subtopik serta berpeluang berkongsi pengetahuannya dengan ahli kumpulan yang lain. Untuk tujuan ini, murid perlu betul-betul memahami subtopik itu, bukan sekadar menghafal sesuatu topik. Hal ini mengakibatkan pemrosesan pada aras lebih tinggi yang meningkatkan daya ingatan dan seterusnya membolehkan mereka menunjukkan pencapaian yang lebih baik.

Kajian juga menunjukkan pembelajaran kognitif boleh memperbaiki kemahiran sosial murid. Ahli-ahli dalam kumpulan perlu bekerjasama untuk mencapai objektif pembelajaran. Secara tidak langsung, mereka perlu mempelajari atau memperbaiki kemahiran sosial mereka. Murid yang bersuara perlahan perlu meninggikan suara supaya didengari dan difahami oleh ahli kumpulan lain. Teguran sesama ahli perlu dilakukan dengan sewajarnya agar dinamik kumpulan tidak hancur dan gerak kerja berjalan lancar. Mengikut Kagan (1994), pembelajaran koperatif bagi golongan berbakat telah membawa banyak keberkesanan atau faedah seperti memperbaiki hubungan sosial, meningkatkan pencapaian, meningkatkan kemahiran kepimpinan, meningkatkan kemahiran sosial, meningkatkan tahap kemahiran aras tinggi dan meningkatkan kemahiran teknologi.

Dengan kata lain, PdPc koperatif menggalakkan murid berkongsi segala masalah, menyelesaikan bersama dan mengucapkan kejayaan juga secara bersama. Pembelajaran koperatif merupakan aktiviti PdPc berkumpulan yang memberi peluang kepada murid untuk menunjukkan kemahiran di samping membantu rakan yang lain. Semuanya ini boleh dicapai dalam PdPc Bahasa Melayu sekiranya guru mengetahui cara pelaksanaannya di dalam bilik darjah. .

TUJUAN DAN OBJEKTIF KAJIAN

Kajian ini adalah bertujuan untuk melihat keberkesanan pembelajaran koperatif untuk meningkatkan pencapaian dan motivasi murid dalam pembelajaran Bahasa Melayu di sekolah menengah. Perbandingan keberkesanan pencapaian dan motivasi dalam pembelajaran Bahasa Melayu dilihat antara kumpulan eksperimen (pembelajaran koperatif) dengan kumpulan kawalan (kaedah tradisional). Secara khusus, objektif kajian ini adalah untuk:

1. Mengenal pasti pencapaian murid dalam pembelajaran Bahasa Melayu antara kumpulan eksperimen dengan kumpulan kawalan dalam ujian pra.
2. Mengenal pasti pencapaian murid dalam pembelajaran Bahasa Melayu antara kumpulan eksperimen yang menggunakan pembelajaran koperatif dengan kumpulan kawalan yang diajar secara tradisional dalam ujian pos.
3. Mengenal pasti perbezaan pencapaian ujian pra dan ujian pos bagi kumpulan eksperimen.
4. Mengenal pasti perbezaan pencapaian ujian pra dan ujian pos bagi kumpulan kawalan.
5. Mengenal pasti perbezaan motivasi murid terhadap pembelajaran Bahasa Melayu antara kumpulan eksperimen dan kumpulan kawalan.

HIPOTESIS KAJIAN

Ujian hipotesis dilakukan untuk menjawab persoalan kajian yang telah dikemukakan oleh pengkaji. Bagi kesemua hipotesis dapatan kajian telah menggunakan statistik inferensi, iaitu ujian-t kecuali hipotesis Ho6 menggunakan statistik deskriptif. Kesemua pernyataan hipotesis adalah berbentuk hipotesis nol seperti berikut:

- Ho1: Tidak terdapat perbezaan yang signifikan terhadap pencapaian murid dalam pembelajaran Bahasa Melayu antara kumpulan eksperimen dengan kumpulan kawalan dalam ujian pra.
- Ho2: Tidak terdapat perbezaan yang signifikan terhadap pencapaian murid dalam pembelajaran Bahasa Melayu antara kumpulan eksperimen yang menggunakan pembelajaran koperatif dengan kumpulan kawalan yang diajar secara tradisional dalam ujian pos.
- Ho3: Tidak terdapat perbezaan yang signifikan terhadap pencapaian ujian pra dan ujian pos bagi kumpulan eksperimen.
- Ho4: Tidak terdapat perbezaan yang signifikan terhadap pencapaian ujian pra dan ujian pos bagi kumpulan kawalan.
- Ho5: Tidak terdapat perbezaan motivasi murid yang signifikan terhadap pembelajaran Bahasa Melayu antara kumpulan eksperimen dan kumpulan kawalan.

METODOLOGI

Populasi sasaran pengkaji dalam kajian ini ialah populasi yang terdiri daripada murid tingkatan Empat di sebuah sekolah di daerah Petaling Perdana, Selangor. Populasi kajian melibatkan enam buah kelas murid tingkatan empat. Dalam kajian ini, dua buah kelas tingkatan empat telah dipilih untuk menjalankan kajian yang dipilih secara muktamad bagi menjalankan kajian pengkaji untuk mengetahui data-data bagi kajian ini.

Dalam kajian ini, sampel kajian terdiri daripada 60 orang murid tingkatan empat daripada dua buah kelas berasingan (eksperimen dan kawalan) yang setara, iaitu kelas beraliran Sastera. Kedua-dua kumpulan masing-masing terdiri daripada 30 orang murid. Sampel kajian menggunakan murid yang sedia ada di dalam kelas yang ingin dikaji. Pemilihan sampel ini adalah berdasarkan lokasi dan kesesuaian. Hal ini bersesuaian dengan pendapat Mohd Majid (2005), dimana pemilihan sampel adalah kebaikan untuk mengurangkan kos, tenaga dan masa kajian.

Borang soal selidik digunakan sebagai instrumen kajian bagi mendapatkan maklumat yang diperlukan. Instrumen kajian juga terdiri daripada dua kertas ujian iaitu kertas ujian pra dan kertas ujian pos. Ujian pra digunakan untuk mengesan tahap pencapaian murid dalam aspek pembelajaran Bahasa Melayu yang menggunakan kaedah pembelajaran biasa atau tradisional. Ujian pos pula digunakan untuk menguji kesan penggunaan kaedah pembelajaran koperatif dalam pembelajaran Bahasa Melayu tingkatan empat. Soalan-soalan yang diuji bagi ujian pra dan ujian pos adalah soalan yang difikirkan sesuai dengan objektif kajian dan soalan-soalan ini diambil daripada buku-buku aktiviti yang lazimnya digunakan oleh guru-guru Bahasa Melayu dalam proses pengajaran mereka.

Bagi menentukan kesahan kandungan, pengkaji telah membina item-item dalam alat kajian ini berdasarkan jadual penentu ujian (JPU) mengikut aras taksanomi Bloom. Bagi meningkatkan lagi kesahan kandungannya pengkaji juga telah merujuk kepada beberapa orang guru yang berpengalaman dalam PdPc mata pelajaran Bahasa Melayu bagi mendapatkan pandangan dan komen mereka. Berdasarkan ulasan guru-guru pakar tersebut pengkaji telah membaiki

dan menggantikan beberapa item yang kurang sesuai.

Ujian pra ditadbirkan kepada murid sebelum PdPc dijalankan untuk melihat sejauh mana pencapaian murid dalam aspek pembelajaran Bahasa Melayu. Ujian pos pula diberi setelah murid selesai menjalani proses PdPc selama empat minggu dengan kaedah yang berbeza. Pencapaian murid akan dinilai dan pengkaji akan membuat perbandingan antara kumpulan kawalan dan kumpulan eksperimen. Gred penilaian untuk setiap kelas menggunakan markah standard mengikut piawaian KPM. Berdasarkan data skor ujian kali pertama dan skor ujian kali kedua, analisis korelasi Pearson telah dijalankan ke atas skor-skor tersebut.

Keputusan analisis korelasi Pearson menunjukkan nilai pekali korelasi, $r = 0.861$ ($p < 0.05$). Hal ini menunjukkan bahawa skor ujian pertama dan skor ujian kedua mempunyai korelasi yang tinggi dan signifikan. Oleh itu, instrumen kajian yang dibina untuk mengukur pencapaian murid dalam ujian pra dan ujian pos mempunyai kebolehpercayaan yang tinggi dan sesuai digunakan.

Pengkaji telah menjalankan ujian rintis ke atas soal selidik motivasi dan persepsi menggunakan kaedah uji-ulang-ujik untuk mendapatkan pekali kebolehpercayaan instrumen kajian. Kajian yang sama ditadbirkan ke atas 30 orang murid yang tidak terlibat dalam kajian ini dalam jarak masa tiga minggu bagi melihat ketekalan alat kajian. Menurut Mohd Majid (2004), markah-markah yang didapati daripada pengukuran pertama dan pengukuran kedua dikorelasikan. Pekali korelasi yang terhasil merupakan indeks kebolehpercayaan, sekiranya pekali korelasi positif dan teguh maka indeks kebolehpercayaan bagi alat ukur tersebut adalah tinggi.

Set soalan borang soal selidik pula digunakan untuk menentukan motivasi murid dan persepsi murid terhadap pembelajaran Bahasa Melayu. Set soalan soal selidik diberikan kepada murid kumpulan eksperimen dan kumpulan kawalan selepas tamat sesi kajian penggunaan kaedah pembelajaran koperatif yang mengambil masa selama empat minggu. Dalam kajian ini, soal selidik adalah berbentuk tertutup kerana mudah untuk dikendalikan dan sistem skala Likert dipilih untuk digunakan. Skala ini melibatkan lima jawapan, iaitu 1–5, di mana skala 5 adalah nilai positif dan skala 1 adalah nilai negatif. Skala ini

dipilih kerana ketekalan pernyataannya dan boleh diukur dengan baik. Kaedah ini akan menggunakan nombor dan peratusan untuk menilai jawapan responden.

Perisian SPSS versi 21 digunakan untuk menganalisis data yang diperoleh manakala pekali *alpha Cronbach* digunakan untuk menguji ketekalan dalaman instrumen. Jadual 1 menunjukkan hasil kajian rintis yang telah dijalankan.

Jadual 1: Dapatan kajian rintis soal selidik

Item Motivasi	Peringkat I	Peringkat II
Jumlah item	25	10
Jumlah sampel	30	30
Kebolehpercayaan	$\alpha 0.859$	$\alpha 0.545$

Data kuantitatif dianalisis dengan menggunakan program SPSS 21.0. Analisis deskriptif ini digunakan untuk menghuraikan demografi sampel kajian seperti peratus dan frekuensi. Kedua, analisis secara statistik inferensi digunakan untuk menganalisis data ujian-t dalam kajian ini.

DAPATAN KAJIAN

Analisis Deskriptif Min dan Sisihan Piawai Pencapaian Skor Ujian Pra dan Ujian Pos Kumpulan Eksperimen dan Kumpulan Kawalan

Daripada Jadual 2, menunjukkan skor min dan sisihan piawai pencapaian BM ujian pra dan ujian pos bagi kumpulan eksperimen dan kumpulan kawalan secara keseluruhan. Berdasarkan perbezaan yang kecil skor min dalam ujian pra, dimana min ujian kumpulan kawalan ialah 6.70 manakala min ujian eksperimen ialah 7.43.

Jelas menunjukkan bahawa murid daripada kedua-dua kumpulan iaitu kumpulan eksperimen dan kumpulan kawalan tersebut mempunyai pencapaian yang sama sebelum rawatan dijalankan. Bagi kumpulan kawalan terlihat bahawa min ujian pra ialah 6.70 dan min ujian pos ialah 5.83. Disini terlihat bahawa tiada perubahan min yang ketara.

Bagi kumpulan eksperimen min ujian pra ialah 7.43 sedangkan min ujian pos ialah 9.20. Di sini terlihat adanya peningkatan min yang

tinggi. Terlihat bahawa kumpulan eksperimen terjadi peningkatan pencapaian yang lebih signifikan atau min keseluruhan yang lebih tinggi berbanding dengan kumpulan kawalan.

Jadual 2: Pencapaian skor min dan sisihan piawai kumpulan eksperimen dan kumpulan kawalan

Kumpulan	Eksperimen		Kawalan	
	Pra	Pos	Pra	Pos
Min	7.43	9.20	6.70	5.83
Sisihan piawai	2.223	1.157	1.705	1.821

Analisis Inferensi Ujian-t Pencapaian Ujian Pra antara Kumpulan Eksperimen dan Kumpulan Kawalan

Ho1: Tidak terdapat perbezaan yang signifikan terhadap pencapaian murid dalam pembelajaran Bahasa Melayu antara kumpulan eksperimen dengan kumpulan kawalan dalam ujian pra.

Analisis inferensi digunakan untuk menjawab persoalan dan menguji hipotesis yang telah dikemukakan. Fokus utama adalah mengkaji perbezaan pencapaian akademik dalam Bahasa Melayu antara kumpulan eksperimen dan kumpulan kawalan. Ujian yang digunakan ialah ujian-t. Daripada Jadual 3, tidak menunjukkan persamaan yang signifikan antara kumpulan eksperimen dan kumpulan kawalan dalam ujian pra.

Berdasarkan analisis yang telah dijalankan, hasil kajian tidak menunjukkan perbezaan yang signifikan dalam min skor ujian Bahasa Melayu (dengan sisihan piawai) bagi murid kumpulan eksperimen dan murid kumpulan kawalan dalam ujian pra. Min skor Bahasa Melayu bagi murid kumpulan eksperimen ialah (min = 3.716, SP = 4.059), manakala min skor Bahasa Melayu bagi murid kumpulan kawalan ialah (min = 3.350, SP = 3.583), dengan nilai-t = -0.384 sig. (p) = 0.105 (p > 0.05).

Oleh itu, hipotesis Ho1 adalah diterima, iaitu tidak terdapat perbezaan yang signifikan terhadap pencapaian murid dalam pembelajaran Bahasa Melayu antara kumpulan eksperimen dengan kumpulan kawalan dalam ujian pra.

Berdasarkan perbezaan yang kecil, jelas menunjukkan bahawa pencapaian murid adalah

sama daripada kedua-dua kumpulan tersebut sebelum rawatan dijalankan. Daripada Jadual 3 terlihat bahawa, setelah dilakukan ujian-t maka didapati nilai t sebesar -0.384 dengan dk(59) maka disini terlihat bahawa nilai-t kira > daripada t-kritikal atau $p > 0.05$ ertinya hipotesis yang pertama diterima atau Ho1 diterima. Oleh itu, terlihat bahawa tiada perbezaan min yang signifikan dalam pencapaian murid antara kumpulan eksperimen dan kumpulan kawalan dalam ujian pra. Dapat disimpulkan bahawa pencapaian murid adalah sama bagi kumpulan eksperimen dan kumpulan kawalan dalam ujian pra.

Jadual 3: Perbandingan kumpulan eksperimen dan kumpulan kawalan terhadap min dan sisihan piawai pencapaian skor ujian pra dengan menggunakan ujian-t

Kumpulan	Min	Sisihan Piawai	DK	t	p
Eksperimen	3.716	4.059	59	-0.384	.105
Kawalan	3.350	3.583			

* Tahap signifikan pada aras < 0.05

Analisis Inferensi Ujian-t Pencapaian Ujian Pos antara Kumpulan Eksperimen dan Kumpulan Kawalan

Ho2: Tidak terdapat perbezaan yang signifikan terhadap pencapaian murid dalam pembelajaran Bahasa Melayu antara kumpulan eksperimen yang menggunakan pembelajaran koperatif dengan kumpulan kawalan yang diajar secara tradisional dalam ujian pos.

Dari segi ujian pos pula, dapatan kajian boleh dilihat daripada Jadual 4 menunjukkan perbezaan yang signifikan antara pencapaian kumpulan eksperimen dan kumpulan kawalan dalam ujian pos. Daripada analisis yang telah dijalankan, hasil kajian menunjukkan terdapat perbezaan yang signifikan antara kumpulan eksperimen dan kumpulan kawalan dalam ujian pos. Min skor Bahasa Melayu bagi murid kumpulan pos eksperimen ialah (min = 4.600, SP = 4.709) manakala min skor Bahasa Melayu bagi murid kumpulan pos kawalan ialah (M = 2.916, SD = 3.206), dengan nilai t = -1.687 (sig) p = .000 .

Jadual 4 menunjukkan nilai-t ialah -1.687 dan $p = .000$. Ujian-t pada aras signifikan $p < 0.05$ menunjukkan terdapat perbezaan yang signifikan bagi pencapaian murid keseluruhan ujian pos antara kumpulan eksperimen yang mengikuti pembelajaran koperatif berbanding dengan kumpulan kawalan yang menjalani pembelajaran tradisional ($t = -1.687, p < 0.05$).

Oleh itu, hipotesis Ho2 ditolak, iaitu terdapat perbezaan yang signifikan antara kumpulan eksperimen dan kumpulan kawalan dalam ujian pos. Hal ini menunjukkan pencapaian kumpulan eksperimen dalam pembelajaran koperatif adalah lebih baik daripada kumpulan kawalan dalam pembelajaran tradisional.

Jadual 4: Perbandingan kumpulan eksperimen dan kumpulan kawalan terhadap min dan sisihan piawai pencapaian skor ujian pos dengan menggunakan ujian-t

Kumpulan	Min	Sisihan Piawai	DK	t	p
Eksperimen	4.600	4.709	59	-1.687	.000
Kawalan	2.916	3.206			

* Tahap signifikan pada aras < 0.05

Analisis Inferensi Ujian-t antara Pencapaian Ujian Pra dan Ujian Pos bagi Kumpulan Eksperimen

Ho3: Tidak terdapat perbezaan yang signifikan terhadap pencapaian ujian pra dan ujian pos bagi kumpulan eksperimen.

Jadual 5 menunjukkan bahawa min ujian pra bagi kumpulan eksperimen ialah 3.716, manakala min untuk ujian pos meningkat kepada 4.600. Bagi sisihan piawai ujian pra dan ujian pos masing-masing ialah sebanyak 4.059 dan 4.709. Hal ini jelas menunjukkan bahawa terdapat peningkatan min pencapaian dalam pembelajaran Bahasa Melayu selepas rawatan diberikan kepada kumpulan eksperimen yang menggunakan pembelajaran koperatif. Hasil analisis juga menunjukkan bahawa nilai signifikan (p) yang diperoleh ialah $p = 0.000$. Hal ini bermakna aras signifikan lebih kecil dari 0.05 ($p < 0.05$). Analisis menunjukkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan dalam pencapaian ujian antara ujian pra dan ujian pos dengan nilai-t sebanyak -4.205.

Oleh itu, hipotesis Ho3 diterima, iaitu tidak terdapat perbezaan yang signifikan dalam pencapaian ujian pra dan ujian pos bagi kumpulan eksperimen adalah ditolak. Hal ini menjelaskan bahawa rawatan pembelajaran koperatif yang dijalankan terhadap murid kumpulan eksperimen berkesan dalam meningkatkan pencapaian Bahasa Melayu mereka berbanding sebelum rawatan pembelajaran koperatif dilaksanakan.

Jadual 5: Perbandingan pencapaian ujian pra dan ujian pos bagi kumpulan eksperimen

Kumpulan	Min	Sisihan Piawai	DK	t	p
Eksperimen	3.716	4.059	59	-4.205	.000
Kawalan	4.600	4.709			

Analisis Inferensi Ujian-t antara Pencapaian Ujian Pra dan Ujian Pos bagi Kumpulan Kawalan

Ho4: Tidak terdapat perbezaan yang signifikan terhadap pencapaian ujian pra dan ujian pos bagi kumpulan kawalan.

Jadual 6 menunjukkan bahawa min ujian pra bagi kumpulan kawalan hanya 3.35 dan menurun sedikit kepada 2.916. Bagi sisihan piawai ujian pra ialah 3.583 dan ujian pos pula ialah 3.206. Ujian ini menunjukkan bahawa pendekatan pembelajaran tradisional tidak memberi perbezaan yang ketara dalam pencapaian murid bagi kumpulan kawalan. Hasil ujian-t menunjukkan nilai signifikan (p) yang diperoleh ialah $p = 0.083$. Hal ini bermakna aras signifikan lebih besar daripada 0.05 ($p > 0.05$) dan menjelaskan bahawa tidak terdapat perbezaan yang signifikan pencapaian ujian pra dan ujian pos bagi kumpulan kawalan.

Oleh itu, hipotesis Ho4 diterima, iaitu tidak terdapat perbezaan yang signifikan dalam pencapaian ujian pra dan ujian pos bagi kumpulan kawalan adalah diterima. Penerimaan hipotesis nol ini menjelaskan bahawa pendekatan pembelajaran tradisional gagal meningkatkan pencapaian dalam pembelajaran Bahasa Melayu murid kumpulan kawalan.

Jadual 6: Perbandingan pencapaian ujian pra dan ujian pos bagi kumpulan kawalan

Ujian	Min	Sisihan Piawai	DK	t	p
Pra	3.350	3.583	59	4.143	.083
Pos	2.916	3.206			

Analisis Inferensi Ujian-t bagi Motivasi antara Kumpulan Eksperimen dan Kumpulan Kawalan

Ho5: Tidak terdapat perbezaan yang signifikan terhadap motivasi murid terhadap pembelajaran Bahasa Melayu antara kumpulan eksperimen dan kumpulan kawalan.

Jadual 7 menunjukkan analisis motivasi murid terhadap Bahasa Melayu kumpulan eksperimen dan kumpulan kawalan. Jadual ini memperlihatkan bahawa min kumpulan eksperimen lebih tinggi daripada min kumpulan kawalan. Juga didapati bahawa, setelah dilakukan ujian-t diperoleh nilai t sebesar 0.590 dengan dk 58, maka terdapat nilai kira > daripada kritikal di mana $p < 0.05$.

Hipotesis Ho5 ditolak kerana terdapat perbezaan min yang signifikan motivasi murid terhadap Bahasa Melayu antara kumpulan koperatif dan kumpulan tradisional. Hasil dapatan ini menjelaskan bahawa pembelajaran koperatif meningkatkan motivasi murid dalam pembelajaran Bahasa Melayu berbanding pembelajaran tradisional yang tidak menimbulkan motivasi murid terhadap pembelajaran Bahasa Melayu.

Jadual 7: Analisis motivasi murid terhadap Bahasa Melayu kumpulan eksperimen dan kumpulan kawalan

Ujian	Min	Sisihan Piawai	DK	t	p
Pra	3.541	0.460	58	0.590	.000
Pos	3.476	0.395			

Analisis Inferensi Ujian-t bagi Persepsi Kumpulan Eksperimen berdasarkan Jantina

Ho6: Tidak terdapat perbezaan persepsi yang signifikan terhadap kumpulan eksperimen dalam pembelajaran Bahasa Melayu dengan penggunaan pembelajaran koperatif berdasarkan jantina.

Jadual 8 menunjukkan bahawa min jantina lelaki kumpulan eksperimen ialah 3.381 dan min jantina kumpulan perempuan ialah 3.300. Bagi sisihan piawai jantina lelaki kumpulan eksperimen ialah 0.3868 dan jantina perempuan kumpulan eksperimen ialah 0.3922. Persepsi terhadap pendekatan pembelajaran koperatif kumpulan eksperimen menunjukkan bahawa tiada memberi perbezaan yang ketara antara jantina lelaki dan perempuan.

Hasil ujian-t menunjukkan nilai signifikan (p) yang diperoleh ialah $p=0.817$. Hal ini bermakna aras signifikan lebih besar dari 0.05 ($p > 0.05$) dan menjelaskan bahawa tidak terdapat perbezaan yang signifikan persepsi bagi kumpulan eksperimen dalam pembelajaran koperatif berdasarkan jantina.

Oleh itu, hipotesis Ho7 diterima, iaitu tidak terdapat perbezaan persepsi yang signifikan terhadap kumpulan eksperimen dalam pembelajaran Bahasa Melayu dengan penggunaan pembelajaran koperatif berdasarkan jantina adalah diterima. Penerimaan hipotesis nol ini menjelaskan bahawa pendekatan pembelajaran koperatif tidak memberi kesan kepada sesuatu jantina sahaja malah ia adalah sama bagi semua jantina yang mengikuti pembelajaran koperatif.

Jadual 8: Perbandingan persepsi bagi kumpulan eksperimen dalam pembelajaran koperatif berdasarkan jantina

Ujian	Min	Sisihan Piawai	DK	t	p
Pra	3.381	0.386	28	0.570	.0817
Pos	3.300	0.392			

PERBINCANGAN

Pencapaian Murid dalam Pembelajaran Bahasa Melayu

Hipotesis kajian pertama menyatakan bahawa, tidak terdapat perbezaan yang signifikan terhadap pencapaian murid dalam pembelajaran Bahasa Melayu antara kumpulan eksperimen dengan kumpulan kawalan dalam ujian pra. Berdasarkan analisis data daripada dapatan kajian menunjukkan Ho1 diterima kerana tidak terdapat perbezaan yang signifikan terhadap pencapaian Bahasa Melayu antara kumpulan koperatif dengan kumpulan kawalan. Hal ini adalah kerana kedua-dua kumpulan eksperimen dan kumpulan kawalan

menjalani pembelajaran yang sama, iaitu pembelajaran secara tradisional sebelum kajian yang sebenar dijalankan.

Hipotesis kajian kedua menyatakan bahawa tidak terdapat perbezaan yang signifikan terhadap pencapaian murid dalam pembelajaran Bahasa Melayu antara kumpulan eksperimen dengan kumpulan kawalan dalam ujian pos. Berdasarkan analisis data daripada dapatan kajian menunjukkan Ho2 ditolak kerana terdapat perbezaan yang signifikan terhadap pencapaian Bahasa Melayu antara kumpulan koperatif dengan kumpulan kawalan.

Kajian ini menyokong daripada dapatan kajian Suhaida (2002). Selain daripada pencapaian akademik, pembelajaran koperatif juga membawa kesan yang positif kepada hubungan sosial antara kaum, sikap dan minat terhadap pembelajaran. Kesan positif yang dihasilkan oleh pembelajaran koperatif mempunyai kepentingan dalam interaksi dan kolaboratif antara murid seperti yang dikemukakan oleh Vygotsky dan Piaget.

Salah satu keunggulan daripada langkah-langkah koperatif ialah ganjaran untuk kumpulan, di mana ganjaran ini diberikan jika kumpulan mencapai skor di atas yang telah ditentukan. Di samping itu, murid-murid juga menyatakan bahawa pembelajaran koperatif meningkatkan pemahaman mereka tentang bahan pengajaran dan juga murid menyatakan bahawa murid berasa lebih berkeyakinan pada diri sendiri dan juga boleh meningkatkan motivasi serta murid berasa boleh berbincang dengan lebih selesa kerana tidak takut akan kesalahan yang dilakukan oleh mereka.

Dapatan kajian juga menyatakan bahawa murid berasa bebas mengeluarkan pendapat. Untuk kumpulan kawalan pula, terlihat murid-murid hanya menerima apa-apa yang diberikan oleh guru tanpa ada interaksi sesama murid.

Motivasi Murid terhadap Pembelajaran Bahasa Melayu

Hipotesis kajian kelima menyatakan bahawa tiada wujud perbezaan motivasi murid terhadap Bahasa Melayu antara kumpulan koperatif dengan kumpulan tradisional. Berdasarkan analisis data, dapatan kajian menunjukkan bahawa, terdapat perbezaan yang signifikan motivasi murid terhadap Bahasa Melayu kumpulan koperatif dan kumpulan tradisional, ertinya Ho5 ditolak. Kajian

ini menyokong daripada dapatan kajian yang dijalankan oleh Sardiman (2008), murid yang mempunyai motivasi yang tinggi akan mempunyai semangat untuk terlibat dalam proses pembelajaran.

Menurut Hartman (1997), daripada Teori Interaksi Sosial Vygotsky's menyatakan apabila murid belajar dalam kumpulan secara koperatif dengan bantuan rakan sebaya secara kerjasama membolehkan murid mencapai potensi diri masing-masing jika dibandingkan dengan pembelajaran secara sendiri. Selain itu, dikatakan bahawa motivasi berkait erat dengan koperatif iaitu motivasi pembelajaran merupakan perasaan yang mendorong seseorang untuk berjaya akan menjayakan seseorang untuk belajar.

Melalui dapatan kajian ini, terbukti bahawa pembelajaran koperatif ialah satu pendekatan pedagogi yang dapat membantu guru mengurangkan masalah disiplin yang mengganggu pembelajaran di bilik darjah. Strategi-strategi pembelajaran koperatif bukan sahaja menarik tetapi melibatkan murid secara aktif dalam pembelajaran. Murid akan mempunyai motivasi untuk belajar dan ini secara sendirinya akan mendorongnya agar lebih fokus terhadap apa yang diajar oleh guru. Masalah gangguan pembelajaran akan dapat dikurangkan, jika tidak dihapuskan sama sekali. Melalui kaedah berkumpulan dalam pembelajaran koperatif ini, didapati memberi kesan kepada pembinaan sahsiah murid melalui pengajaran kemahiran sosial dan kemahiran kolaboratif.

Pembelajaran koperatif dilihat sebagai satu jambatan dalam aspek pengkaedahan yang dapat menerapkan nilai-nilai murni seperti bertanggungjawab, hormat dan bekerjasama dalam kalangan murid. Melalui kaedah ini juga, guru berupaya mengajar para murid akan nilai-nilai murni yang ingin ditekankan melalui aktiviti dalam pembelajaran koperatif. Yang penting, kajian ini membuktikan bahawa pembelajaran koperatif dapat meningkatkan minat dan motivasi murid dalam pembelajaran Bahasa Melayu.

Melalui strategi-strategi pembelajaran koperatif, murid-murid yang dahulunya tidak menunjukkan minat dalam pembelajaran menjadi lebih bersemangat dalam melibatkan diri secara aktif dalam pembelajaran sehingga motivasi mereka terhadap pembelajaran Bahasa Melayu terus meningkat.

KESIMPULAN

Pelaksanaan pembelajaran koperatif yang berkesan seharusnya menitikberatkan pengetahuan dan kemahiran seorang guru. Dalam hal ini, latihan dan perkembangan profesional yang berterusan sangat diperlukan oleh guru, serta kolaborasi antara guru, perlu digalakkan dengan mengadakan pertemuan rutin baik formal mahupun tidak formal. Guru boleh belajar antara sesama rakan untuk mengkaji kekuatan dan kelemahan pengajaran yang telah diterapkan dan juga pengalaman daripada guru masing-masing juga boleh menjadi perkongsian bersama sehingga akan memberi keyakinan dan motivasi untuk mendapat pekerjaan yang lebih baik lagi.

Kajian yang dijalankan ini menunjukkan bahawa murid yang belajar menggunakan strategi pembelajaran koperatif dapat meningkatkan prestasi pencapaian dalam mata pelajaran Bahasa Melayu. Murid bukan sahaja dapat meningkatkan kefahaman terhadap topik yang diajar malah dapat menggunakan pengetahuan yang baharu diperolehi daripada pembelajaran secara koperatif untuk menyelesaikan masalah dengan lebih yakin. Oleh itu, pembelajaran menggunakan pembelajaran koperatif adalah perlu diamalkan dan digalakkan dalam mata pelajaran Bahasa Melayu tingkatan empat. Pendidikan merupakan satu bidang yang penting di mana menerusnya akan lahirkan generasi muda yang bakal memimpin negara.

Namun dalam merealisasikan matlamat ini pelbagai perkara perlu diberikan penekanan. Antaranya adalah untuk memastikan bahawa kaedah pembelajaran yang digunakan perlu bersesuaian dengan tahap penerimaan murid. Hal ini adalah bertujuan untuk memastikan terdapatnya peningkatan dalam pencapaian murid. Oleh hal yang demikian, dapatan kajian ini menunjukkan dengan jelas bahawa kaedah pembelajaran koperatif adalah berkesan dalam meningkatkan tahap pemahaman, kemahiran menyelesaikan masalah dan dapat menimbulkan keseronokan untuk belajar di samping mengeratkan perhubungan sosial antara murid dengan guru.

RUJUKAN

Ausubel, D. 1963. *The psychology of meaningful verbal learning*. New York: Grune & Stratton.

- Azizi Yahaya et al. 2006. *menguasai pengkajian dalam pendidikan Universiti Teknologi Malaysia*. Kuala Lumpur: PTS Professional.
- Choong Lean Keow. 2009. *Falsafah dan pendidikan di Malaysia untuk kursus perguruan pendidikan rendah*. Subang Jaya: Kumpulan Budiman Sdn.Bhd.
- Dewey, J. 1933. *How we think*. Boston: D.C Health and Company.
- Dewey, John. 1938. *Experience and education*. New York: Kappa Delta Pi.
- Fraenkel, Jack R & I.Wallen, Norman E. 1996. *How to design and evaluate research in education*. New York: McGraw Hill, Inc.
- Hamidah Che Meh. 2008. Kesan pembelajaran terhadap prestasi kemahiran berfikir kritis dalam penulisan rumusan bagi subjek Bahasa Melayu di kalangan pelajar tingkatan satu yang berbeza pencapaian. Tesis Sarjana Pendidikan. Fakulti Pendidikan, Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Hartman, H. 1997. *Human learning and instruction*. New York: City College of the City University of New York.
- Johnson, D.W., Johnson, R. T. & Holubec, E.J. 1989. *Cooperation in the classroom*. Edina, Minnesota: Interaction Book.
- Johnson, D.W. & Roger, T.J. 1989. *Cooperation and competition: Theory and research*. Edina, Minn: Interaction Book Co.
- Kagan, S. 1994. *Cooperative learning*. San Juan Capistrano, CA: Kagan Cooperative Learning.
- Kementerian Pelajaran Malaysia. 2011. *Sukatan pelajaran Bahasa Melayu KBSM sekolah bestari*. Kuala Lumpur: Pusat Perkembangan Kurikulum.
- Kementerian Pendidikan Malaysia. 2011. *Kurikulum bersepadu sekolah menengah*. Kuala Lumpur: Pusat Perkembangan Kurikulum.
- Mohamad Johdi Hj. Salleh. 2007. Guru efektif dan peranan guru dalam mencapai objektif persekolahan sekolah rendah: Perspektif guru besar. Seminar Penyelidikan Pendidikan Institut Perguruan Batu Lintang.
- Mohd Rashid Md Idris & Abu Hassan Abdul. 2010. *Falsafah pendidikan bahasa*. Tanjung Malim: Emeritus Publications.

- Mohd. Majid Konting. 2004. *Kaedah penyelidikan pendidikan*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Mohd. Majid Konting. 2005. *Kaedah pengkajian pendidikan. Edisi Ke-7*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Newmann, F. M. & Thompson, J. 1987. *Effects of cooperative learning on achievement in secondary schools: A summary of research*. Madison, WI: University of Wisconsin, National Center on Effective Secondary Schools.
- Panitz. T. 1999. How CI motivates students and teachers: benefits of cooperative learning in relation to student motivation. <http://home.capecod.net/~tpanitz/tedsarticles/motivation.htm>. Diakses pada Disember 30, 2016.
- Pelan Induk Pembangunan Pendidikan 2006-2010. *Merintis pembaharuan-satu misi nasional*. Putrajaya: Bahagian Pembangunan Kurikulum.
- Piaget. 1970. Piaget's theory. In P.H. Mussen (Eds.) *Carmichael's manual of child psychology*. New York: Wiley.
- Robiah Kulop Hamzah. 2000. Kemahiran menulis: Pengalaman penulis. Bengkel Pedagogi Bahasa Melayu. Kuala Lumpur: 6-8 Jun.
- Rusman. 2010. *Model-model pembelajaran*. Jakarta: Raja Grafindo Persada.
- Rutherford & Ahlgren. 1990. *Science for all Americans*. Oxford: Oxford University Press.
- Sardiman A.M. 2008. *Motivasi dalam pendidikan*. Jakarta: Raja Grafindo Persada.
- Selinger, H.W. & Shohamy E. 1989. *Second language research methods*. Oxford: Oxford University Press.
- Sharan, S. 1980. Cooperative learning in small groups: Recent methods and effects on achievement, attitudes, and ethnic relations. *Review of Educational Research*, 50 (2), 241-271.
- Slavin, R.E. 1991. *Student team learning: A practical guide to cooperative learning*. Third Edition. Washington D.C: National Education Association.
- Slavin, R.E. 2011. *Student team learning: A practical guide to cooperative learning*. Washington, DC: National Education Association.
- Subadrah Nair & Malar Muthiah. 2005. Penggunaan model konstruktivisme lima fasa Needham dalam pembelajaran sejarah. *Jurnal Pendidik dan Pendidikan*, 20, 21-41.
- Suhaida Abdul Kadir. 2002. Perbandingan pembelajaran koperatif dan tradisional terhadap prestasi, atribusi pencapaian, konsep sendiri akademik dan hubungan sosial dalam pendidikan perakaunan. Tesis Dr. Falsafah. Fakulti Pengajian Pendidikan, Universiti Putra Malaysia.
- Yahya Othman, et al. 2007. Aplikasi komputer dalam pengajaran bahasa: Penguasaan guru dan kekangan dalam pelaksanaan dalam *Jurnal 1st International Malaysian Education Technology Convention*, 35 (1), 47-54.
- Zamri Mahamod & Nor Razah Lim. 2011. Kepelbagaian Kaedah Penyoalan Lisan dalam Pengajaran Guru Bahasa Melayu: Kaedah Pemerhatian. *Jurnal Pendidikan Bahasa Melayu* 1 (1), 51-65.
- Zamri Mahamod, Ruslin Amir & Mohamed Amin Embi. 2015. *Kepelbagaian pelajar dan perbezaan pembelajaran*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Zamri Mahamod. 2014. *Inovasi P&P dalam pendidikan Bahasa Melayu*. Cetakan Ketiga. Tanjung Malim: Penerbit Universiti Pendidikan Sultan Idris.
- Zamri Mahamod. 2016. *Psikolinguistik dan pengajaran bahasa*. Bangi: Penerbit Fakulti Pendidikan, Universiti Kebangsaan Malaysia.